

LAM Tudományos tallózó

A legionellafertőzés szerepe a krónikus obstruktív tüdőbetegség akut exacerbációjában

Eur Respir J 2002;19(3):392-7.

A vizsgálat eredménye némi meglepetést okozott: azt mutatták ki, hogy a krónikus obstruktív tüdőbetegség (COPD) akut exacerbációjában igen gyakran játszik szerepet legionellafertőzés.

A prospektív vizsgálatba COPD exacerbációja miatt kórházba került betegeket vontak be. A számos *Legionella*-faj által okozott fertőzés bizonyítékát a betegektől az akut és a rekonvaleszcens szakban vett szérumok kórházon belül alkalmazott szerológiai vizsgálata szolgáltatta.

A vizsgált betegek 16,7%-ánál találtak bizonyítékokat legionellafertőzésre. Akiknél pozitív lett a szerológiai vizsgálat, fiatalabban és hypoxaemiásabbak voltak a többi betegnél. Mivel a legtöbb esetben más légúti kórokozó jelenlétét is igazolták, nem egyértelmű, hogy az exacerbációt minden esetben a *Legionella*-fajok okozták. Az eredmények megerősítésre szorulnak, ám ha ez sikerül, akkor e betegcsoport esetében felül kell vizsgálnunk az antibiotikum-rendelési gyakorlatot.

Tadalafil alkalmazása az erektilis diszfunkció kezelésében

J Urol 2002;168(4):1332-6.

A szerzők a szelektív foszfodiészteráz-5-inhibitor tadalafil hatásosságát és biztonságosságát elemezték az erektilis diszfunkció kezelésében. Összesen 1112, átlagosan 59 éves férfit kezeltek placebóval vagy tadalafillal. A gyógyszer öt véletlen besorolásos, kettős vak, placebokontrollos, 12 hétig tartó vizsgálatban adták, a szükséglethez igazított állandó 2,5, 5, 10 vagy 20 mg-os napi dózisban. A három egyenrangú elsődleges vizsgálati változó a következő volt: az International Index of Erectile Function (IIEF) erektilis funkcióra vonatkozó pontjaiban bekövetkezett változás a kiinduláshoz képest, a Sexual Encounter Profile 2. és 3. kérdésére adott „igen” válaszok aránya; a hatásosságot a Global Assessment Questionnaire alapján is vizsgálták.

A tadalafil a placebóhoz képest szignifikáns javulást idézett elő minden vizsgált változó szempontjából. A 20 mg tadalafillal kezelt betegek esetében szignifikánsan nőtt az IIEF kérdésekben elért pontszám; a vizsgálati alanyok 81%-a számolt be az erekció javulásáról a vizsgálat végén, szemben a kontrollcsoport 35%-ával. A tadalafil egyértelműen hatásosnak bizonyult, függetlenül az állapot súlyosságától, az etiológiától, a betegek életkorától. A vizsgálati alanyok jól tűrték a gyógyszert; leggyakrabban fejfájás és dyspepsia jelentkezett.

A szerzők jól tolerálhatónak és hatásosnak találták a tadalafil ebben a betegcsoportban.

Az obstruktív alvási apnoéhoz társuló agyi morfológiai jellemzők

Am J Respir Crit Care Med 2002;166(10):1382-7.

A szerzők az agy morfológiáját vizsgálták obstruktív alvási apnoe-hypopnoe szindrómában szenvedő betegek esetében, kontrollokkal összehasonlítva. Obstruktív alvási apnoe/hypopnoe szindrómában szenvedő 21 beteg és 21 kontroll esetében végeztek nagy felbontású, T1-súlyozott mágnesesrezonancia-vizsgálatot. A kontrollokhoz képest az obstruktív alvási apnoe/hypopnoe szindrómában szenvedő betegek esetében több helyen is kimutatták a szürkeállomány csökkenését, és a szindróma súlyosságával párhuzamosan nőtt a szürkeállományi veszteség kiterjedése.

Nem világos a szürkeállomány csökkenésének az oka. Magyarázatként szolgálhat az obstruktív epizódok közben elszenvedett visszatérő hypoxia; az is lehetséges, hogy a felső légutak alvás közbeni optimális működésében kritikus szerepet játszó szürkeállományi területek meglehetősen károsodása az egyik tényező a szindróma kialakulásában.

Az alkoholfogyasztás és a demencia kockázata időskorban

JAMA 2003;289(11):1405-13.

A demencia súlyos terhet jelent a betegnek, a gondozónak, a társadalomnak. Klinikai szempontból ezért is jelentős a demencia lehetséges kockázati tényezőinek a meghatározása. Az atherosclerosis eredetű vascularis betegség a vascularis és a nem vascularis demenciának egyaránt kockázati tényezője lehet. Kimutatták, hogy a mérsékelt alkoholfogyasztás véd a cardiovascularis betegségekkel szemben. Lehetséges, hogy a kismértékű alkoholfogyasztás a demencia kisebb kockázatával is összefüggésben áll. Az alkoholfogyasztás és a kognitív deficit összefüggésével kapcsolatos korábbi vizsgálatok azonban ellentmondó eredményeket hoztak.

A szerzők nagy betegszámú, prospektív, populációs vizsgálat részeként (n=5888) elemezték a prospektív összefüggést az alkoholfogyasztás és a demencia kockázata között, 65 éves és idősebb vizsgálati alanyok, továbbá kohorszba ágyazott esetkontrollos vizsgálat keretében kezdődő demenciában szenvedő 373 beteg és 373 kontroll esetében. A kontrollokat illesztették életkor, a követés befejezése előtt bekövetkezett halál és az ötéves követés során az elvégzett kontrollvizsgálatok száma szerint. Kiinduláskor kognitív próbákat és mágnesesrezonancia-vizsgálatot végeztek, majd hat hónapon keresztül követték a résztvevőket. A demencia kimutatására szigorú, négylépcsős szűrést alkalmaztak, kérdőíveket töltettek ki a betegekkel és hozzátartozóikkal, áttekintették az orvosi feljegyzéseket, teljes neuropszichológiai tesztorozatot és neurológiai vizsgálatot végeztek. Számos lehetséges zavaró tényező szerint – például a bőrszín, az életkor, a különböző cardiovascularis paraméterek és az APIE-genotípus – végeztek korrekciót. Az alkoholfogyasztást a résztvevők bemondása alapján állapították meg.

A következtetések szerint az enyhe és közepes fokú alkoholfogyasztás (1–6 italadag hetente) védőhatású a hosszú távú kognitív funkciók szempontjából. Hasonló eredményeket kaptak az Alzheimer-betegséggel és a vascularis demenciával kapcsolatban is.

A depresszió hatása a QT-intervallum variabilitására szívinfarktus után

Psychosom Med 2003;65(2):177-80.

A depresszió a cardialis halálozás kockázati tényezője. A QT-intervallum nagy variabilitása a ritmuszavarok, emiatt a hirtelen szívhalál kockázati tényezője is. A QT-intervallum a kamrai repolarizációs idő EKG-megfelelője, a szívizomzat ingerelhetősége helyeállításának összehúzódonként változó idejét mutatja. A QT-intervallum variabilitásának fokozódását írták le fizikailag egészséges, affektív zavarban szenvedő betegek esetében, de az eltérés sokféle gyógyszerrel, például pszichotrop szerekkel is indukálható.

A szerzők azt vizsgálták, hogy az infarktus utáni depresszió mennyiben áll összefüggésben a QT-intervallum variabilitásával. Major depresszív zavarban szenvedő betegeknél a nem sokkal korábban lezajlott szívinfarktust követően 24 órás Holter-monitorozást végeztek; eredményeiket összehasonlították a szintén infarktuson átesett, nem depressziós, életkor és nem szerint illesztett betegekével. Sajnos a szerzők nem részletezték a két csoportban alkalmazott gyógyszereket, amelyek komolyan zavarhatták az eredményeket.

Az infarktust átélő, depressziós betegek esetében éjfélkor és reggel hat órákor fokozódott a QT-variabilitás. Nagy betegszámú, prospektív vizsgálatokat kell végezni annak eldöntésére, hogy ezek az eredmények további bizonyítékkal szolgálnak-e a hirtelen szívhalál nagyobb kockázata mellett ebben a veszélyes időszakban.